

บทที่ 4

ความเข้าใจกับการอ่าน (Comprehension and Reading)

เค้าโครงเรื่อง

1. ความเข้าใจ
2. ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการอ่าน
  - 2.1 ความใส่ใจและตั้งใจ
  - 2.2 ความจำ
  - 2.3 ความรู้เดิม
  - 2.4 ความรู้ทางภาษา
3. วิธีการอ่าน

สาระสำคัญ

1. ผู้อ่านแต่ละคนมีความเข้าใจไม่เหมือนกัน และแต่ละคนจะเข้าใจได้ต่อเมื่อรู้ว่าเขาสงสัยอะไรหรือมีคำถามอะไร เพราะความเข้าใจก็คือการตอบข้อสงสัยได้
  2. การอ่านขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างทั้งที่เป็นตัวภาษาที่อ่านและที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่านเอง
  3. แนวคิดที่มีต่อคำว่าความเข้าใจ ปัจจัยที่ใช้ในการอ่านมีส่วนกำหนดวิธีการอ่าน
- วิธีการอ่านตามแนวคิดสองข้อข้างต้นแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อศึกษาเนื้อหาในบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถ

1. อธิบายคำว่า “ความเข้าใจ” ได้
2. อธิบาย “ปัจจัย” ที่ใช้ในการอ่านได้
3. มองเห็นพฤติกรรมกรรมการอ่านหรือข้อบกพร่องและปัญหาในการอ่านของตนเองหากมี
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน

สิ่งสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของการอ่านคือความเข้าใจ (comprehension) ความเข้าใจเป็นสาระสำคัญของการอ่าน หากปราศจากความเข้าใจแล้วการอ่านครั้งนั้นคงเป็นกิจกรรมที่ไม่มีจุดจบ เพราะในขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านทุกครั้งอยู่ที่ความเข้าใจ ความเข้าใจคืออะไร สามารถแบ่งเป็นความเข้าใจแบบไหน และความเข้าใจในการอ่านต้องอาศัยปัจจัยอะไรบ้างนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

1. ความเข้าใจ (Comprehension)

เราคุ้นเคยกับวิชาการอ่านเพื่อทำความเข้าใจหรือ Reading Comprehension และลักษณะของการอ่านในวิชานี้คืออ่านแล้วสามารถตอบคำถามได้ หรือสามารถสรุปเรื่องได้หรือสามารถเล่าเรื่องได้ ซึ่งทั้งนี้ในการเรียนวิชาการอ่าน คำถามที่ต้องตอบหรือกิจกรรมที่ต้องทำท้ายบทอ่านนั้นคือสิ่งที่ผู้อื่นกำหนดให้ผู้เรียนทำ มิใช่เป็นความประสงค์ของผู้เรียนเอง ดังนั้นผู้เรียนไม่มีโอกาสเริ่มคิดเองว่ามีจุดประสงค์หรือเป้าหมายในการอ่านอย่างไร เพียงแต่ทำตามความต้องการของผู้ที่กำหนดกิจกรรมให้ ส่วนงานที่ผู้เรียนจะอ่านคำถามท้ายบทอ่านก่อนการอ่านหรือหลังการอ่านนั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนทำไม่เหมือนกัน

ความเข้าใจ (comprehension) คืออะไร ถ้าดูจากลักษณะของการเรียนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจหรือ Reading Comprehension แล้ว เราจะเห็นแนวคิดของผู้ที่กำหนดบทเรียนการอ่านว่าเขาวัดความเข้าใจของผู้เรียนจากความสามารถในการตอบคำถามท้ายบทอ่านซึ่งคำถามอาจเกี่ยวกับใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร จุดประสงค์ของบทอ่านคืออะไร ดังนั้นความเข้าใจก็คือความสามารถตอบคำถามได้ ซึ่งความเข้าใจของผู้อ่านแต่ละคนอาจไม่เหมือนกัน เพราะตอบคำถามได้ไม่เหมือนกัน และถ้าผู้อ่านเข้าใจว่าความเข้าใจคือการตอบคำถามได้ ย่อมคิดต่อได้ว่า การอ่านก็คือการทำความเข้าใจ ในแง่นี้ความหมายของการทำความเข้าใจกับการอ่านจะเหมือนกัน

ถ้าเป็นการอ่านที่ไม่ใช่การอ่านในวิชาเรียนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ แต่เป็นการอ่านทั่วไป เช่นอ่านหนังสือพิมพ์ อ่านนวนิยาย อ่านตำรา เราต้องมีคำถามก่อนอ่านหรือไม่ คำตอบคือต้องมี เพราะอย่างน้อยทุกครั้งที่เราอ่าน เราต้องพยายามดูว่าเรื่องที่อ่านนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร คำถามก็คือบทอ่านเกี่ยวกับอะไร (What is the text about?) และที่สำคัญคือคำถามที่มีอยู่จะเป็นคำถามที่ผู้อ่านคิดเอง หรือมีจุดประสงค์ที่เกิดมาจากความคิดของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะย่อมแสดงให้เห็นถึงความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ และเราก็เรียนรู้ได้จากการอ่าน

ตามความคิดของแฟรงค์ สมิธ (Frank Smith) คำถามที่ตั้งขึ้นก่อนการอ่านคือการทำนาย (prediction) เขากล่าวว่าก่อนการอ่านหรือระหว่างอ่านผู้อ่านซึ่งมีความไม่แน่ใจ (uncertainty) จะทำนายและตั้งตัวเลือก (alternative) ต่างๆ ตอบคำทำนายนั้น เมื่ออ่านไปแล้วตัวเลือกจะลดลงจนเหลือตัวเลือกตัวเดียว ตัวเลือกที่เหลือนั้นคือคำตอบของคำทำนายหรือคำถาม เมื่อมีการตอบคำถามแล้วแสดงว่าผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่อ่าน แฟรงค์ สมิธ กล่าวไว้ในหนังสือ *Understand Reading* บทที่ 5 หน้า 68 ว่าการทำนายคือคำถามที่ตั้งขึ้นถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ความเข้าใจคือคำตอบที่ได้รับมา ถ้าเราไม่สามารถทำนายอะไรได้เราสับสน ถ้าคำทำนายของเราไม่ถูกต้องเราประหลาดใจ และถ้าเราไม่ต้องทำนายเพราะเราแน่ใจทุกอย่างเราจะเบื่อ

Predictions are questions that we ask the world, and comprehension is receiving answers. If we cannot predict, we are confused. If our predictions fail, we are surprised. And if we have nothing to predict because we have no uncertainty, we are bored.

(Understanding Reading: 68)

ความเข้าใจหมายถึงการตอบคำถามได้ ผู้อ่านสามารถตรวจสอบความเข้าใจได้จากการตอบคำถามที่ตั้งเอาไว้ คำถามที่ตั้งไว้นั้นมาจากความสนใจหรือจุดประสงค์ของผู้อ่านเอง ความเข้าใจหรือการตอบคำถามได้นั้นผู้เชี่ยวชาญการอ่านหลายคนอาทิเช่น Kenneth Goodman และ Frank Smith กล่าวว่าเกิดจากการที่ผู้อ่านนำความหมายมาสูบทอ่าน ดังนั้นกระบวนการทำความเข้าใจขึ้นอยู่กับตัวผู้อ่านด้วยนอกเหนือจากตัวภาษาแล้ว

คำถามหรือคำทำนายแสดงให้เห็นว่ากระบวนการทำความเข้าใจเป็นกระบวนการคิด ผู้อ่านต้องทำนายและหาคำตอบ คำถามอาศัยทักษะการคิดหลายระดับ จาก Taxonomy of Comprehension (1956) ของ Benjamin Bloom ได้อธิบายระดับการคิดไว้ 6 ระดับ คือ 1. ความจำ (knowledge) 2. ความเข้าใจ (comprehension) 3. การประยุกต์ (application) 4. การวิเคราะห์ (analysis) 5. การสังเคราะห์ (synthesis) และ 6. การประเมิน (evaluation)

1. คำถามในระดับความจำ (knowledge) เป็นคำถามระดับเบื้องต้นที่เน้นการเข้าใจตามตัวอักษร (literal meaning) ผู้อ่านสามารถบอกชื่อ ระบุ จดจำข้อมูลต่างๆ ได้ หรือสามารถแยกข้อมูลได้ว่าเป็นใคร (who) อะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when)

- อย่างไร (how) การตอบคำถามในระดับนี้ได้ช่วยให้ผู้อ่านคิดได้ในระดับต่อไป ตัวอย่างของคำถามเช่น Who was the prime minister of Thailand in 1999?
2. คำถามในระดับความเข้าใจ (comprehension) เป็นคำถามที่เน้นการทำความเข้าใจ ข้อมูลหรือความจำที่มีอยู่ มีการจัดหมวดหมู่ คัดเลือก อธิบายความคิด ผู้อ่านจะรวบรวมและมองหาความเหมือนของข้อมูล สามารถบอกข้อมูลที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ ตัวอย่างคำถามเช่น Can you explain why the accident occurred?
  3. คำถามในระดับการประยุกต์ (application) เป็นคำถามที่เน้นการโยงความคิดจากเรื่อง ที่อ่านไปยังเรื่องหรือเหตุการณ์อื่น ตัวอย่างคำถามเช่น What would you do if you were him?
  4. คำถามในระดับการวิเคราะห์ (analysis) เป็นคำถามที่เน้นการแยกแยะความคิด ผู้อ่านต้องเปรียบเทียบ แจกแจง ตรวจสอบหรือสำรวจหาความแตกต่างเพื่อความเข้าใจ ตัวอย่างคำถามเช่น What is one difference between a private secret and a secret shared with several persons?
  5. คำถามในระดับการสังเคราะห์ (synthesis) เป็นคำถามที่เน้นการรวบรวม เรียบเรียงความคิดหรือข้อมูลที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน ตัวอย่างคำถามเช่น According to the title, what is the story about?
  6. คำถามในระดับการประเมิน (evaluation) เป็นคำถามที่เน้นการประเมิน ผู้อ่านต้องมองเห็นข้อเท็จจริงต่างๆ ในเรื่อง ต้องโต้แย้ง ตัดสิน ให้เหตุผลกับความคิดที่สรุปได้ ตัวอย่างคำถามเช่น What is the best way of solving the problem?

ทักษะการคิด 3 ระดับแรกเป็นทักษะการคิดที่เป็นรูปธรรม ขณะที่ 3 ระดับหลังเป็นทักษะการคิดที่เกี่ยวพันกับนามธรรมและอาจเรียกว่าเป็นทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ (critical thinking)

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความเข้าใจคือ .....
2. เราสามารถตรวจสอบความเข้าใจได้อย่างไร

3. ความเข้าใจสิ่งที่อ่านของแต่ละคนเหมือนกันหรือไม่ เพราะอะไร

4. คำถามต่อไปนี้อาศัยทักษะการคิดระดับใด

1. Who is the prime minister of Thailand?
2. What project would you propose to solve the problem?
3. Where did it happen?
4. How is the event related to you?
5. What is the writer saying?
6. What can we do to help solve the problem mentioned in the paragraph?
7. What are the causes of air pollution in Bangkok?
8. Why should this project be approved?

2. ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการอ่าน (Reading Factors)

ตามแนวคิดของนักจิตภาษาศาสตร์ ความหมายที่ได้จากการอ่านไม่ได้เกิดจากการแปลข้อมูลในโครงสร้างผิวมาเป็นโครงสร้างลึก หรือกระบวนการอ่านไม่ได้เริ่มต้นที่โครงสร้างผิวและสิ้นสุดที่ผู้อ่าน แต่กระบวนการอ่านเป็นการโต้ตอบกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านโดยผ่านตัวอักษร ตัวผู้อ่านไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับความหมาย แต่เป็นคนสร้างความหมายจากตัวอักษรขึ้นมาโดยใช้ความรู้ความรู้สึก ทักษะคิดที่มีอยู่

เก่าที่เคยจดจำเอาไว้ซึ่งไม่ได้อยู่ในบทอ่านเพื่อนำมาเชื่อมโยงกับข้อมูลใหม่ทำความเข้าใจและจดจำข้อมูลใหม่นี้ต่อไป

จากการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ระบบความจำประกอบด้วย sensory information storage (SIS) short-term memory (STM) และ long-term memory (LTM)

sensory information storage หรือ SIS จะทำหน้าที่รับข้อมูลผ่านทางประสาทสัมผัสเป็นการรับข้อมูลโดยอัตโนมัติ รวดเร็ว และอยู่เหนือการควบคุมของสมอง ข้อมูลที่รับเข้ามานี้อาจเป็นข้อมูลภาพ (iconic) ข้อมูลเสียง (echoic) ข้อมูลผ่านการสัมผัส (haptic) ข้อมูลที่รับเข้ามาเหล่านี้จะปรากฏอยู่ชั่วขณะเท่านั้นและจะหายไปอย่างรวดเร็วเมื่อไม่มีการใส่ใจหรือเมื่อมีข้อมูลใหม่เข้ามาแทนที่ ข้อมูลเสียงจะปรากฏอยู่ใน SIS นานกว่าข้อมูลภาพและข้อมูลผ่านการสัมผัส (Sperling: 1961) คือจะคงอยู่นานประมาณ 3-4 วินาที ขณะที่ข้อมูลผ่านการสัมผัสคงอยู่ประมาณ 2 วินาที และข้อมูลภาพคงอยู่ประมาณ 1 วินาที เช่น เมื่อผู้อ่านอ่านคำๆ หนึ่งภาพซึ่งเป็นตัวอักษรของคำนั้นจะคงอยู่ใน SIS ประมาณ 1 วินาทีหลังจากเราหยุดมองคำนั้น SIS ทำให้ผู้อ่านยังคงมีภาพของคำนั้นแม้ว่าภาพของคำนั้นจะหายไปแล้วจากสายตา

เมื่อ sensory information storage รับข้อมูลจากประสาทสัมผัสใดประสาทหนึ่งแล้วหากผู้อ่านมีความใส่ใจและตั้งใจ (attention) กับข้อมูลนั้นข้อมูลนั้นจะถูกส่งผ่านไปยัง short-term memory (STM) หากผู้อ่านไม่ใส่ใจตั้งใจกับข้อมูลนั้น ข้อมูลชิ้นนั้นจะหายไปจากความคิดเหมือนไม่เคยประสบมาก่อน

เมื่อข้อมูลใดผ่านการรับรู้จากประสาทสัมผัสและได้รับการใส่ใจและตั้งใจข้อมูลนั้นจะอยู่ในส่วนที่เรียกว่า short-term memory หรือ STM การรับข้อมูลในส่วน STM เป็นการรับข้อมูลอย่างรู้ตัว (conscious) ความจำส่วนนี้สามารถเก็บข้อมูลได้จำกัดคือ 7 ± 2 หน่วย หมายถึงจำได้ครั้งละประมาณ 5-9 หน่วยข้อมูล (Miller: 1956) และการศึกษาหลายชิ้นกล่าวว่าหากไม่มีการทบทวนคิดพิจารณาข้อมูลนั้น ข้อมูลนั้นจะเลือนหายไปภายในเวลาประมาณ 20-30 วินาที และเนื่องจากความจำส่วนนี้มีข้อจำกัดในการรับรู้ข้อมูลคือไม่สามารถรับข้อมูลทุกข้อมูลได้หรือไม่สามารถรับข้อมูลใหม่ได้หากข้อมูลที่อยู่ใน STM เต็ม ดังนั้นหากผู้อ่านอ่านคำทีละคำต่อเนื่องกันมากกว่า 9 คำ ผู้อ่านไม่สามารถจำคำทั้งหมดได้ อาจจำได้เฉพาะ 5 คำต้นหรือ 5 คำท้ายเท่านั้นขึ้นอยู่กับว่าผู้อ่านใส่ใจหรือพยายามจำคำตรงส่วนไหน ผู้อ่านต้องเลือกว่าจะจำคำที่อ่านตอนแรกหรือจะทิ้งคำที่อ่านตอนแรกและจำคำที่อ่านใหม่ แต่อย่างไรก็ตามมีวิธีการที่ทำให้เกิดการจดจำได้มากขึ้นคือการแบ่งกลุ่ม (chunking) ผู้อ่านสามารถจำคำได้มากขึ้นโดยอ่านเป็นวลี เช่น อ่าน 5 วลีซึ่งวลีอาจประกอบด้วยมากกว่า 1 คำ เช่น 3 คำ ดังนั้นผู้อ่านจะจำคำได้ทั้งหมด 15 คำ เป็นต้น

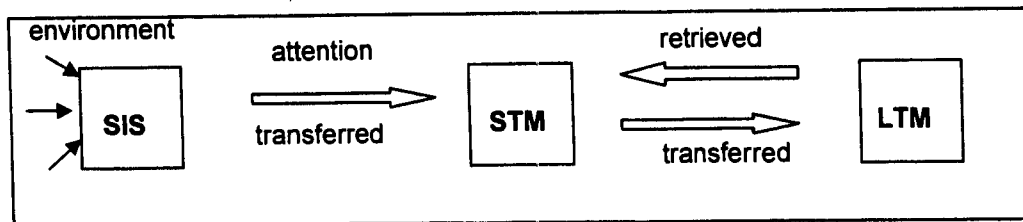
ในส่วน STM มีการจำข้อมูลผ่านการสัมผัส (haptic) ข้อมูลภาพ (iconic memory) และ ข้อมูลเสียง (acoustic memory) ซึ่งจำได้นานกว่าข้อมูลภาพ นอกจากนี้มีการจำเพื่อการใช้ (working memory) ข้อมูลที่ถูกจำเพื่อการใช้จะถูกกลืนไปในทันทีหลังการใช้จบลง เช่น การท่องเบอร์โทรศัพท์เพื่อกดเบอร์โทรศัพท์ เมื่อกดจบเรียบร้อยข้อมูลเบอร์โทรศัพท์นั้นอาจถูกกลืนไปในที่สุด หรือการลืมนข้อมูลที่เคยท่องเพื่อทำข้อสอบ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่อยู่ใน STM จะอยู่ได้นานต่อไปเรื่อยๆ หากผู้อ่านทบทวนท่องจำ มีความเชื่อว่ายิ่งข้อมูลอยู่ใน STM นานเท่าใด โอกาสที่ข้อมูลนั้นจะย้ายไปอยู่ใน long-term memory (LTM) จะมีมากขึ้นเท่านั้น และอีกประการหนึ่งหากมีการคิดพิจารณาทำความเข้าใจข้อมูลที่อยู่ใน STM โดยเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ มีอยู่ใน LTM ข้อมูลนั้นจะถูกเก็บไว้ใน LTM ด้วยเช่นกัน

long-term memory หรือ LTM เป็นแหล่งความจำที่เก็บข้อมูลได้มากมายและยาวนาน ข้อมูลที่เข้ามาอยู่ในความจำส่วนนี้ผ่านส่วน STM เข้ามาโดยการท่องจำหรือการทำความเข้าใจ จากประสบการณ์ เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างมาก เช่น มีอิทธิพลต่อมุมมองของบุคคล ทำให้เกิดผลต่อการเลือกรับข้อมูลใหม่และการคาดหวังต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว การจำข้อมูลใน LTM แบ่งเป็นสองประเภท คือ declarative memory กับ procedural memory

declarative memory เป็นการจำข้อมูลที่ชัดเจนตรงๆ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ 1. episodic เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เหตุการณ์หนึ่งๆ เช่น การไปโรงเรียนวันแรก เหตุการณ์ระเบิด 9-11 เป็นต้น เมื่อนึกถึงเหตุการณ์นั้นจะมีการระลึกถึง (recall) รายละเอียดของเหตุการณ์นั้นตามมาเป็นฉากๆ และ 2. semantic เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ความหมายของสิ่งต่างๆ ข้อเท็จจริง แนวคิดกฎเกณฑ์ ข้อมูลเหล่านี้เก็บไว้โดยเชื่อมโยงกันเป็น เครือข่ายหรือเค้าโครง (network/ schemata)

procedural memory เป็นการจำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ กระบวนการ ยุทธวิธี เช่น วิธีใช้โปรแกรม word excel วิธีการปลูกต้นไม้ วิธีการลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น การระลึกได้ถึง ขั้นที่หนึ่ง ทำให้ระลึกได้ถึงขั้นอื่นๆ ต่อไป

ข้อมูลที่อยู่ใน LTM จะถูกดึงออกมาใช้ได้ง่ายหากมีการเก็บไว้อย่างเป็นระบบ แม้ LTM จะเก็บข้อมูลได้ถาวรแต่หากไม่มีการดึงออกมาใช้เลย ข้อมูลนั้นอาจหายไปจาก LTM ก็ได้

การรับข้อมูลจาก SIS ไปสู่ LTM

2.3 ความรู้เดิม (Schema)

การท่องจำสามารถทำให้ข้อมูลเข้าไปอยู่ในความจำส่วน LTM ได้ แต่มีวิธีที่ดีกว่าในการทำให้จดจำข้อมูลได้นาน คือการทำความเข้าใจโดยมองเห็นข้อมูลอย่างแท้จริงหรือโดยการวิเคราะห์ กล่าวกันว่า การมองเห็นอย่างแท้จริงนี้เกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาเปรียบเทียบกับหรือโยงเข้ากับความรู้ใหม่ แล้วรวบรวมความรู้ใหม่ที่เกิดจากการประสานกันนี้เป็นหมวดหมู่ ดังนั้นการทำความเข้าใจอาศัยข้อมูลใหม่รวมกับข้อมูลเก่า ข้อมูลหรือความรู้เก่าที่ผู้อ่านจดจำไว้ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ มากมายเช่นคำศัพท์ ประสบการณ์ ความรู้สึก ข้อมูลหรือความรู้เหล่านี้ถูกเก็บไว้ใน LTM ของผู้อ่าน และนักวิจัยการอ่านบางคนกล่าวว่าข้อมูลหรือความรู้เหล่านี้เป็นความรู้เดิมที่ถูกรวบรวมไว้โดยมีระบบใน schema

ความรู้เดิมใน schema นี้เป็นข้อมูลที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (nonvisual information) เป็นตัวชี้แนะหรือตัดสินการมองหรือการคิดของผู้อ่าน กระบวนการอ่านมิใช่เป็นกระบวนการรับความหมาย (passive process) ฝ่ายเดียว ขณะอ่านความคิดผู้อ่านมิได้อยู่นิ่ง แต่จะพยายามทำความเข้าใจหรือสร้างความหมายจากบทอ่านนั้น และผู้อ่านมิได้เพ่งมองเฉพาะบทอ่านเท่านั้น (objective) ผู้อ่านจะใช้ความรู้เดิมมาช่วยทำความเข้าใจ นอกจากนี้ผู้อ่านมีแนวโน้มจะมองและอ่านสิ่งที่ตนเองคาดว่าจะเห็นเท่านั้นและจะเข้าใจตามที่ตนเองคิดไว้ก่อน การมองและการคิดได้รับอิทธิพลมาจากความรู้เดิมนั้นเอง อย่างไรก็ตามผู้อ่านที่ดีต้องเปิดหูเปิดตามองและรับรู้ข้อมูลใหม่ๆ ซึ่งอาจค้านกับข้อมูลที่มีอยู่ใน schema และข้อมูลที่รับมาใหม่นี้จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลเดิมที่อยู่ใน schema

เมื่ออ่านผู้อ่านจะใช้ความรู้เดิมคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพบในบทอ่าน ความรู้เดิมใน schema ที่ประกอบด้วยข้อมูล ความเชื่อ มโนทัศน์ จะถูกดึงออกมาเพื่อสร้างแบบความคิดที่จะถูกต้อง ความรู้เดิมนี้อาจชี้นำการมองหาข้อมูลในบทอ่าน หากผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องใน

บทอ่านนั้นมากจะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้เร็ว แต่หากไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องในบทอ่านนั้น การโยงข้อมูลจากเนื้อเรื่องกับความรู้อื่นจะเกิดขึ้นน้อย ผู้อ่านไม่สามารถคาดเดาเนื้อเรื่องได้ ดังนั้นต้องใช้ข้อมูลที่มองเห็นคือบทอ่านและเวลามากขึ้นในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง

2.4 ความรู้ทางภาษา (Knowledge about Language)

หากผู้อ่านมีความใส่ใจและตั้งใจ มีความจำ มีความรู้เดิม แต่ไม่มีความรู้ในภาษาที่อ่าน ผู้อ่านจะไม่สามารถอ่านได้อย่างแน่นอน ดังนั้นความรู้ทางภาษาจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการอ่าน หากผู้อ่านไม่รู้จักหรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาที่อ่าน บทอ่านนั้นจะเป็นเพียงตัวขีดเขียนหนึ่งเท่านั้น เช่นผู้อ่านที่ไม่รู้จักภาษาจีนเมื่ออ่านบทอ่านภาษาจีนหรือผู้อ่านที่ไม่รู้จักภาษาไทยเมื่ออ่านบทอ่านภาษาไทยจะเห็นบทอ่านเหล่านั้นเป็นเพียงภาพขีดเขียนและไม่สามารถถึงความหมายใดๆ จากบทอ่านได้

บทอ่านประกอบด้วยคำ ประโยค อนุเจต และอื่นๆ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือสื่อสารความคิดของผู้เขียน ผู้อ่านต้องเข้าใจเครื่องมือนี้จึงจะรับความคิดของผู้เขียนได้ ส่วนประกอบของภาษามีเสียงกับรูปของเสียงคือตัวอักษร (grapho-phonics) โครงสร้าง (syntactic) และความหมาย (semantic) ผู้เชี่ยวชาญการอ่านบางคนกล่าวว่าเนื้อหาของระบบภาษาทั้งสามนี้เป็นตัวชี้แนะ (cues) ที่ผู้อ่านใช้ในการทำความเข้าใจ ตัวชี้แนะทางเสียง-ตัวอักษร คือความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรรวมทั้งรูปร่างลักษณะของคำ โครงสร้างคือความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันของคำ วลี ประโยค ย่อหน้าที่มารวมอยู่ในบริบทเดียวกัน ความหมายคือความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำที่อยู่เดี่ยวๆ และเมื่อรวมกับคำอื่น

ผู้อ่านต้องสามารถแยกหน่วยเสียงของคำ (phonemic awareness) จดจำคำได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจการเรียบเรียงคำ วลี ประโยคตามกฎเกณฑ์ของภาษา แปลความหมายของคำได้ถูกต้องตามแต่ละบริบท การอ่านคำได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องเป็นอัตโนมัติจะทำให้ผู้อ่านสามารถใส่ใจกับความหมายของคำได้ ผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านคำย่อไม่สามารถอ่านทำความเข้าใจได้ดี เริ่มแรกผู้อ่านควรต้องแม่นยำในเรื่องของการออกเสียงคำเพราะเมื่อออกเสียงคำได้ทำให้จดจำคำได้เร็วและนาน และในการทำความเข้าใจผู้อ่านต้องสังเกตหรือใส่ใจกับโครงสร้างของข้อความที่อ่าน เพราะผู้เขียนได้ใช้กฎเกณฑ์ของการเรียงคำสื่อความหมายเพื่อให้เข้าใจตามที่ผู้เขียนต้องการ ผู้อ่านต้องวิเคราะห์โครงสร้างอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผู้อ่านต้องสามารถรวบรวมความหมายของข้อความที่อ่านทั้งหมดโดยมองเห็นและเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อความเหล่านั้น เช่น บางข้อความแสดงการเกริ่นนำ บางข้อความแสดงใจความสำคัญ บางข้อความแสดงการอธิบายให้รายละเอียดสนับสนุนใจความสำคัญ นอกจากนี้

ความหมายที่สื่อผ่านตัวภาษามีความสำคัญมากเท่ากับความรู้หรือความคิดเดิมของผู้อ่าน หากผู้อ่านไม่ใส่ใจกับตัวภาษาที่อยู่ในบทอ่านมากเพียงพอ ความรู้ความคิดเดิมของผู้อ่านจะเป็นอุปสรรคทำให้ผู้อ่านไม่สามารถรับข้อมูลหรือมองเห็นความคิดของผู้เขียนได้ชัดเจนจนเกิดการตีความผิด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ตอบคำถามต่อไปนี้สั้น ๆ

1. ความใส่ใจและตั้งใจสำคัญกับการอ่านอย่างไร

.....
.....

2. ส่วนใดของระบบความจำที่รับข้อมูลเข้าไปเป็นแห่งแรก .....

3. ความใส่ใจและตั้งใจมีผลอย่างไรต่อการจำ

.....
.....

4. อธิบายลักษณะของ short-term memory

.....
.....

5. ข้อมูลจะถูกเก็บไว้อย่างไรในหน่วยความจำ .....

6. ส่วนที่เก็บรวบรวมความรู้เดิมไว้ว่าเป็นระบบเรียกว่า .....

7. ข้อมูลที่มองเห็น เช่น .....

8. ข้อมูลที่มองไม่เห็น เช่น .....

9. ในการอ่านข้อมูลที่มองเห็นกับที่มองไม่เห็นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

.....

.....

10. ผู้อ่านอ่านและอาจไม่เห็นด้วยกับคำพูดของผู้เขียนเพราะ

.....

.....

3. วิธีการอ่าน (Ways of Reading)

ตามแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจและปัจจัยที่ใช้ในการอ่านทำให้เราสามารถมองเห็นกระบวนการอ่านได้ ถ้าการอ่านคือการทำความเข้าใจ ความเข้าใจคือการตอบคำถามหรือข้อสงสัยได้ ย่อมหมายความว่าก่อนจะเข้าใจเราต้องมีข้อสงสัยหรือคำถามก่อน และข้อมูลที่ใช้ในการทำความเข้าใจมีทั้งที่มองเห็นได้และมองไม่เห็น ซึ่งข้อมูลที่มองไม่เห็นสำคัญมากเพราะข้อมูลนี้ช่วยให้เราสามารถเข้าใจข้อมูลที่มองเห็นได้ นอกจากนี้สิ่งสำคัญในการอ่านอีกอย่างคือตัวผู้อ่านเอง ผู้อ่านควรได้สำรวจตัวเองว่ามีความพร้อมสำหรับการอ่านมากน้อยแค่ไหน เช่นถ้าอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาต่างประเทศ มีความรู้เกี่ยวกับภาษาหรือมีความรู้เดิมซึ่งเป็นข้อมูลที่มองไม่เห็นที่อยู่ใน long-term memory มากน้อยเพียงไร มีความใส่ใจและตั้งใจ มีความจำหรือไม่ การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ความเข้าใจในการอ่านไม่ได้อยู่ที่ตัวหนังสือในบทอ่านอย่างเดียวเท่านั้นแต่อยู่ที่กระบวนการคิดของผู้อ่านด้วย

ความเข้าใจคือการตอบคำถามหรือข้อสงสัยได้ เราเข้าใจได้โดยโยงข้อมูลที่มองเห็นได้เข้ากับสิ่งที่เรารู้อยู่เดิมหรือข้อมูลที่มองไม่เห็น และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ด้วยดีหากผู้อ่านมีการสำรวจความเข้าใจเป็นระยะๆ วิธีการอ่านที่ดีจึงควรมีลักษณะ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนการอ่าน (Before reading)

หากผู้อ่านจะยืมหนังสือสักเล่มจากห้องสมุด ผู้อ่านคงไม่หยิบหนังสือเล่มไหนก็ได้ ผู้อ่านต้องรู้ว่าต้องการรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไรและรู้ไปทำไม จึงจะสามารถเลือกหนังสือได้ นี้เช่นเดียวกับการอ่าน ก่อนการอ่านผู้อ่านต้องคิดก่อน เขาต้องคิดว่าเขาจะอ่านอะไรและอ่านเพื่อ

อะไร เขาไม่เริ่มอ่านด้วยสมองอันว่างเปล่า เขาต้องมองเห็นจุดประสงค์และเรื่องที่จะอ่าน เพื่อจะมุ่งความสนใจกับสิ่งที่จะอ่านได้อย่างเต็มที่ เช่นถ้าอ่านเนื้อเรื่องเพื่อตอบคำถามในข้อสอบ เขาต้องตระหนักก่อนว่าเขาต้องอ่านอะไร ถ้าไม่มีชื่อเรื่องให้ เขาต้องรู้ว่าต้องอ่านประโยค อนุเจต หรือบทความ และจุดประสงค์ของการอ่านคือต้องตอบคำถามที่กำหนดให้ได้ ต่อไปเมื่อรู้จุดประสงค์ และสิ่งที่จะต้องอ่านแล้ว เขาจะสำรวจความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านที่เขา มีอยู่ และนำความรู้นั้นมาช่วยในการทำนายว่ามีอะไรบ้างในเรื่องที่จะอ่าน เช่นถ้าอ่านเรื่องมลภาวะ (Pollution) เขามีความรู้เกี่ยวกับมลภาวะว่าแบ่งออกเป็นหลายประเภท เขาก็อาจทำนายว่าเรื่องที่จะอ่านนี้พูดถึงมลภาวะทางอากาศ (air pollution) หรือมลภาวะทางน้ำ (water pollution) มลภาวะทางเสียง (noise pollution) หรืออื่นๆ เมื่อถึงตรงนี้ผู้อ่านมีคำทำนายและพร้อมที่จะใช้ความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านร่วมกับข้อมูลที่มองเห็นได้หาคำตอบให้กับคำทำนายที่ตั้งไว้

คำถามที่จะถามในขั้นก่อนการอ่าน เช่น Why do I read this passage? What do I know about the topic? What kind of writing is the passage?

2. ระหว่างการอ่าน (During reading)

ในขั้นตอนนี้ผู้อ่านพยายามพิสูจน์หรือตรวจสอบคำทำนายหรือหาคำตอบให้กับคำถาม นอกจากใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้ว ผู้อ่านใช้ข้อมูลที่มองเห็นจากสิ่งที่อ่านไม่ว่าจะเป็นคำ ประโยคหรืออื่นๆ ในการทำความเข้าใจ ผู้อ่านอาจหาคำตอบของคำทำนายหรือคำถามที่ตั้งไว้ก่อนการอ่านได้โดยไม่จำเป็นต้องอ่านอย่างละเอียด เช่นถ้าตั้งคำถามว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศหรือไม่ เมื่ออ่านโดยกวาดสายตาไปทั่วบทความเห็นคำว่า น้ำเสีย (dirty water) แม่น้ำ (river) คลอง (canal) ก็ตอบได้ว่าคำทำนายนั้นไม่ถูกต้อง ควรเปลี่ยนเป็นมลภาวะทางน้ำ

อย่างไรก็ตามเมื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ก่อนเริ่มอ่านได้แล้ว ไม่ได้หมายความว่า การอ่านจะสิ้นสุดลงเท่านั้น เพราะขณะที่อ่านข้อมูลที่มองเห็นช่วยกระตุ้นความรู้เดิมของผู้อ่านทำให้ผู้อ่านต้องทำนายต่อไปตลอดการอ่านตลอดเรื่อง เช่นข้อมูลที่มองเห็นได้บอกวามลภาวะทางน้ำเกิดจากโรงงานทิ้งน้ำเสีย ความรู้เดิมของผู้อ่านทำให้ทำนายว่าน้ำเสียทำให้เกิดมลภาวะอย่างไร และผู้อ่านอ่านต่อไปว่าที่ทำนายไว้ถูกต้องหรือไม่ ความรู้เดิมที่ใช้ นอกจากจะเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านแล้ว ยังเป็นความรู้เกี่ยวกับภาษา และระหว่างการอ่านนั้น ผู้อ่านอาจทำนายอยู่ตลอด เช่นเมื่ออ่านเนื้อเรื่องที่เป็นบทความ จะทำนายกว้างๆ และเมื่ออ่านละเอียดระดับอนุเจต ก็มีการทำนายที่แคบลง และเมื่ออ่านระดับประโยคก็มีการทำนายที่แคบลงไปอีก เช่น อ่านบทความเรื่อง มลภาวะ (pollution) ผู้อ่านทำนายกว้างๆ ว่าเป็นมลภาวะของอะไร เมื่ออ่าน

ระดับอนุเจต อาจทำนายว่าอนุเจตพูดถึงการปล่อยน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม และเมื่ออ่านประโยคอาจทำนายเกี่ยวกับคำหรือความของประโยคที่จะตามมา เป็นต้น

ในขั้นตอนระหว่างการอ่านนี้ ผู้อ่านสามารถเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ไปด้วย เช่นเมื่ออ่านประโยค *He incited the workers to rise up against the government.* แม้จะไม่รู้จักคำทุกคำที่เป็นข้อมูลที่มองเห็นได้ แต่เมื่อมีข้อมูลที่มองไม่เห็นคือความรู้เดิม ผู้อ่านก็สามารถจับความได้ว่าเขาปลุกกระตมให้คนงานประท้วงรัฐบาล และโอกาสนี้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ไปด้วย

ในขั้นตอนระหว่างอ่าน ผู้อ่านจะใช้ข้อมูลที่มองไม่เห็นหรือความรู้เดิมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเรื่องนั้น เช่นความรู้เดิมทางภาษาคือเรื่องของตัวอักษร-เสียง (grapho-
phonic) โครงสร้างไวยากรณ์ (syntactic) ความหมาย (semantic) ความรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ข้อมูลที่มองไม่เห็นรวมกับข้อมูลที่มองเห็นคือสิ่งที่ช่วยในการทำนาย และถ้าอ่านแล้วความเป็นไปตามที่ทำนายไว้ผู้อ่านจะเข้าใจ ถ้าหากไม่ตรงกับที่ทำนายผู้อ่านอาจต้องทำนายใหม่และอ่านใหม่

คำถามที่จะถามในขั้นระหว่างการอ่าน เช่น *What is the writer saying next? Why does the writer say yes? What am I experiencing? Do I have to look up the word?*

3. หลังการอ่าน (After reading)

หลังการอ่านก็เช่นเดียวกับหลังการเรียนรู้ทั่วไป คือควรสามารถประเมินตัวเองได้ เมื่ออ่านจบ ผู้อ่านต้องรู้ว่าตัวเองเข้าใจสิ่งที่อ่านหรือไม่ สิ่งที่อ่านตรงกับสิ่งที่เคยรู้หรือเปล่าหรือเป็นความรู้ใหม่ ผู้อ่านควรต้องรู้จักตนเองดีขึ้น เขาควรรู้ว่าตัวเองเปลี่ยนแปลงไปบ้างหรือไม่หลังการอ่าน เช่นมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเปลี่ยนไป มีความมั่นใจมากขึ้นหรือน้อยลง หรือมีความสุขมากขึ้น สิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นหลังการอ่านนี้จะถูกสะสมเก็บไว้เป็นข้อมูลที่มองไม่เห็นหรือความรู้เดิมของผู้อ่านต่อไป

คำถามที่จะถามในขั้นหลังการอ่าน เช่น *What are the main ideas? What did I just learn? Is the information useful?*

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. ตอบคำถามต่อไปนี้สั้น ๆ

1. สำหรับการอ่าน การทำนายคืออะไร

.....

.....

2. ในการอ่านผู้อ่านทำนายเมื่อไร

.....

.....

3. การทำนายมีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

2. หากนักศึกษาพบตัวอักษร คำ วลี หรือประโยคต่อไปนี้ในการอ่าน นักศึกษาจะตั้งคำถามหรือทำนายอย่างไรบ้าง ให้เขียนสิ่งที่ทำนายหรือตั้งคำถามเกี่ยวกับตัวอักษร คำ วลี หรือประโยคเหล่านี้

ตัวอย่าง

1. dif ____	<u>diffuse, difficult, different</u>
2. sport	<u>What kind of sport? Soccer, football, volleyball</u> <u>What is the advantage of sport? Strong, hobby</u>
3. a good boy	<u>Who? John, Jack, Ed, Daeng</u> <u>Why? Help people, kind, on time</u>
4. If they come, ____.	<u>I will go.</u> <u>they will see me first.</u>

1. Ch.....
2. qu.....
3. mist.....
4. unders.....
5. Asian Games .....
6. Pets .....
7. Hobby .....
8. Education .....
9. Good TV programs .....
10. The classroom looks dull .....
11. I'll apply for a job .....
12. I like to listen to the radio .....
13. When we finish this chapter .....
14. ...., I'll see you.
15. I hardly talk to him .....
16. Many people like to see ancient art and objects .....
- .....
17. When I arrived .....
18. His handwriting was illegible .....
19. It has been raining for days .....
20. I quit a secretary job .....

สรุป

ถ้าการอ่านหมายถึงการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน สองสิ่งนี้ก็คือสิ่งเดียวกัน ขณะอ่านก็คือขณะที่ทำความเข้าใจ ในการทำความเข้าใจผู้อ่านต้องมีข้อสงสัยหรือคำถามอยู่ก่อน เมื่ออ่านแล้วสามารถตอบคำถามนั้นได้หรือไม่ได้จะแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของผู้อ่าน หากผู้อ่านสามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้หมดหมายถึงว่าเขาเข้าใจ หากตอบไม่ได้หมายถึงยังไม่เข้าใจหรือสงสัย การทำความเข้าใจเป็นกระบวนการที่อาศัยปัจจัยหลายอย่างทั้งปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่านในเรื่องความใส่ใจและตั้งใจ ความจำ ความรู้เดิม รวมถึงปัจจัยทางภาษา และด้วยแนวคิดเรื่องความเข้าใจและปัจจัยที่ใช้ในการอ่านทำให้ผู้อ่านต้องมีการตั้งคำถามหรือทำนายก่อนขั้นตอนการอ่านจริง และขณะอ่านจริงผู้อ่านก็ยังมีคำถามอยู่ตลอดเวลา จนถึงขั้นหลังการอ่านผู้อ่านจะตรวจสอบได้ว่าอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่จากการตอบคำถามที่ตั้งไว้ และความเข้าใจที่เกิดขึ้นจะสะสมรวมอยู่กับความรู้เดิมของผู้อ่านต่อไป

ประเมินผลท้ายบท

อ่านบทอ่านและตอบคำถามต่อไปนี้

1. คำถามที่ตั้งไว้ก่อนการอ่านคือ .....
2. ข้อมูลที่ใช้ในการอ่านมีอะไรบ้าง .....
3. ความเข้าใจเมื่ออ่านจบคือ .....
4. อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านครั้งนี้

I was fortunate enough in my first year to become aware of two basic inadequacies in my personality which led me to attempt to discover solutions. These were my ability to communicate verbally and in writing, and my development of abstract thought. It had never been necessary for me to stress either of these basic skills and therefore I was rather deficient in both.

I began to solve my speaking problem with the help of Joe. All I had expected from the Voice and Phonetics class was improvement but also many other things. It helped me in my general manner and appearance, which is very important as one is

often judged by manner and appearance in our society. I was surprised to learn during the term that when one attempts to improve his voice he improves himself in many other ways at the same time. In general I would say that I gained something from that study that my society has been attempting to destroy, knowledge of my own speech errors and the power to correct them, and a new view of myself and the possibility that I could change.

In order to bring my writing ability up to at least the high school level, I took a fourth course (in addition to the normally required three) with Steve which was an independent in spelling and sentence construction.

Two courses in the first year, both with Tom, helped me to improve my ability to think more clearly. I was fascinated by the ability of my mind and by discussion which I was able to join and contribute to positively. I used these newly discovered abilities to participate in community affairs. It became almost impossible to keep me quiet at a community meeting. I felt very much as if I had accumulated some super powers and wanted the entire world to know about those powers. One major object was missing in this newly discovered power, and that was knowledge of my subject matter.

My second year was very active. I had become interested in community affairs and was a member, as kitchen manager, of the work program committee. This active participation in the affair of the community gave me a chance to use my creativity in real situations. My classes, which began as three separate units, finally ended as a three-part independent study with the sociological, physiological and psychological investigation of drug addiction as its major concern. I learned what independent study really meant from that study and I also discovered that my major interest was in sociology and began to develop this interest by taking courses in that field. In my fourth semester my interest in sociology became magnified when my paper was accepted to be read at the Eastern Sociological Society meeting.

Most important during the third year was the fact that I became a better listener. I discovered that listening can be just as fruitful as being an active discussant. I learned to investigate as much as possible before I write or speak on a subject. When I have completed my investigation I've learned to inject my own opinion. I read much

more for my papers than I had done before. When I begin to write now, I write in several forms, and then choose the form which best integrates my thoughts.¹

---

¹Chickering, Arthur W., Education and Identity (San Francisco: Jossey-Bass, Inc., 1981), pp. 25-26.